

BALATON

A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: A fürdőidény után. — A balatonvidéki bazaltok. — A tihanyi félsziget pliocén-korú képződményei. (Folyt.) — Mit írtak a Balatonról? — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

A fürdőidény után.

HA AZ ELMULT fürdőidényre visszatekintünk és a számadásokat megcsináljuk, tapasztalhatjuk azt, hogy némelyik fürdők igen jól zárta a nagyidényt, mások gyengébben és voltak olyanok is, melyeknek semmit nem hozott.

A mint már korábban és nem egy ízben hivatkoztunk rá, az ideai esztendő azoknak juttatott több-kevesebb jót, akik a szerencsekerekét erősen szokták a kezükben tartani. Akik azonban csak várták a szerencsét, de utána nem sokat léptek, azoktól bizony a jószerencse soha nem maradt távolabb, mint épen ebben az esztendőben. A dolgok mélyébe nem látók ugyanis abban a felfogásban voltak, hogy a

nyaralni járó családok nem mehetnek máshova az idén, csak a Balaton mellé, tehát ha volt valaha zsufoltság a magyar tenger partján, nem lesz különben ezen a nyáron sem. Megfeledeztek azonban arról, hogy a balatoni fürdővendégek zömét nem azok a szerencsés halandók alkotják, akiknek nagyon mindegy, hogy mibe kerül a fürdőzés; akiket a folyton fokozódó drágaság csak kevésbé érint. Elfelejtették, hogy a Balaton partján nagyobb részben a sokgyermekes, a kiszabott pénzü családok nyaralnak, akik ma sem költhetnek többet, mint más időkben. A Balaton megszokott vendégeinek sok ezere csak fájó szívvel gondolhatott a nyáron a balatoni fürdőélet megszokott örömeire, de részeseivé nem lehetett.

Siófok: Az új gőzhajó-kikötő várócsarnoka. — K. Nagy Dezső felv.

A helytelenül beigazított gondolkozásmódnak tudható be, hogy a súlyos megélhetési viszonyok miatt elmaradt vendégek helyett fürdőink egy része új vendégsereget nem kapott. Legalább is nem olyan arányban, mint remélték. Előre várható jelenséggé mutatkozott az, hogy az idén sok lesz az olyan balatoni fürdővendég, akik máskor a tengerpartokat keresték fel. Így is volt, ámde ezeknek a figyelme alig terjedt ki más balatoni fürdőkre, mint amelyeket hirdetni láttak. A fürge, mozgékony vezetőséggel dicsekedhető fürdők erősen tele voltak, mert manapság a hirdetés egyik legfőbb kelleke minden vállalatnak és különösen mondható ez a fürdőüzemekre. Sok százezer korona maradt távol a Balatontól ez idén, mert egyes fürdők sajnálták az áldozatkészséget arra, hogy a fürdőket látogató közönség figyelmét magukra hívják. Ismételten és mindig csak azt hangoztatjuk, hogy bármennyit hirdetünk is, eleget soha nem hirdethetünk. A balatonmenti községek mindegyike fürdőközség. Elsőrendű gazdasági érdek fűződik tehát ahhoz, hogy a legszélesebb körök tudomást vegyenek róluk. Épen ezért az idegenforgalomnál a hirdetés, az intézményeinkre való figyelemterelés nem más, mint a kötelességszerű magvetés. Ha eljön neki az ideje, mint remélhetünk aratást, hogy ha a magvetésről megfeledeztünk?

A balatonvidéki bazaltok.

A BALATON tudományos tanulmányozásának eredményei című nagy kiadványsorozat egyik kiváló kötetében találjuk dr. Vitális István nagyjelentőségű szakmunkáját: «A balatonvidéki bazal-

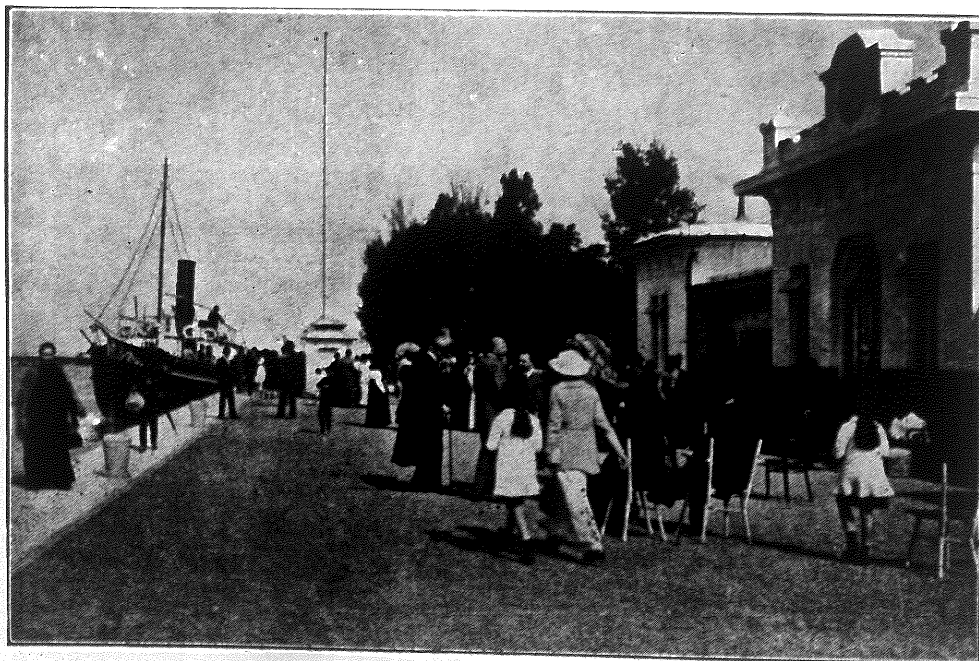
tok»-ról. Miután olvasóinkat a tárgy hihetőleg érdekelni fogja, közöljük a kitünő mű első fejezetéből a következő érdekes áttekintést:

«Az északkelet felől érkező két fenlapály Veszprém és Nagyvázsony között 250—300 m. átlagos magasságú fenlapályba egyesül, a melyet szerkezetileg Böckh János nyomán földrajzi íróinkkal két részre választhatunk, a mennyiben első délkeleti és második északnyugati lánczolatot különböztethetünk meg benne. Ezt a két vonulatot a veszprém-nagyvázsonyi lankás bemélyedés választja el egymástól.

A délkeleti vonulat, a mely egészben véve alacsonyabb, mint az északnyugati, a Balaton északi vidékén fekvő Litértől Szentkirályszabadján át észak-északkelet, dél-délnyugati iránynyal veszi kezdetét, de csak Felsőörs és Balatonfüred községek között emelkedik magasabbra Lovas, Csopák, Arács 130—140 m. magas sziklalépcsője felett északkelet-délnyugati irányú lánczolatot alkotva, a melyen az Atya-hegy, a Csákányhegy, a Kopasztető, a Péterhegy és a Tamáshegy emelkednek ki csúcsokat formálva. De csakis a Balaton felől látszik ez a vonulat gerincznek, északnyugat felé szelid lejtéssel a veszprém-nagyvázsonyi fensíkba olvad be.

A Csákány—Péterhegy vonulata Balatonfüred községnél hirtelen elveszti gerinczjellegét s hepe-hupás katlanvölgynek ad helyet, a mely már a vulkáni területre esik. E hepe-hupás katlanvölgyben fekszik a Balatonhoz közelebb Aszófő s távolabb Nemes és Nagypécsely, meg Balatonkisszöllös. Aszófő előtt szökik a Balatonba hossz tengelyével és csúcsával Szántód felé fordulva a tihanyi félsziget, a melynek felépítésében nagy szerepet játszik már a bazalt erupciós termény is. Balatonkisszöllösön és Pécselyen túl pedig a Nagygyella—Hidegkút vonulat tulsó (északkeleti) oldalán, Magyar- és Németbarnag felett a Kö-hegy süvege is bazaltból van már.

A fensík délkeleti pereme a Nagygyella—Hidegkút vonulathoz mintegy 6 km-re toldott tovább északnyugatra a Csákányhegy—Péterhegy vonulatától. A Nagygyella—Hideghegygyel az Örvényes—Vöröstó összekötő vonalánál csaknem teljesen elenyésszik a délkeleti vonulatnak ezen látszólagos lánczolatossága is és Örvényes—Udvári és Akali—Dörgicse—Nagyvázsony között már térszinileg is fensík jelleget ölt a délkeleti vonulat, a mely-

A síófoki új gőzskikötő. A Helka-gőzös megérkezése. — K. Nagy Dezső felv.

a Somostető, vagy Keresztfatető meg a Noszlophegy és a Leshegy—Kőhegy megannyi völgyektől elválasztott részei, ezentúl pedig egyre hepe-hupásabb völgykatlanoktól s kisebb nagyobb medencéktől megszaggatott térszin következik, a melyen mind sűrűbben tűnedeznek elő a bazaltos hegyek, majd végül elsőrendű szerephez jutnak a köveskälla-kővágóörsi és a tapolcza-szigligeti nagy öblötben.

A völgykatlanok közül az Akali-zánka közti az Aszófó—Pécsely—Balatonkisszállásra emlékeztet, de a Nagygella—Hideghegy vonulat irányában s annak folytatásaképen a Budavár és a Csicsó környéki hegyek meg a Tóihegy nagyon szaggatott vonulatot alkotnak már, minthogy az alkalii-zánkai katlanvölgy felől egyrészt Alsó-, Felső-, és Kisdörgicse felé, másrészt Tagyon, Szentantalfa, Csicsó, Szentjakabfa, Mencshely felé harántvölgyek szelidelik ezt a vonulatot.

Ezen a szaggatott területen lép fel Felsődörgicse, Budavár és Mencshely között az első nagyobb bazalthegy: a Halomhegy és Szentantalfától keletre a szentantalfai és Csicsótól északra a Fenyveshegyen egy-egy kisebb bazalttömeg. Az alkalii-zánkai katlanvölgy nyugati szögletében meg a Hegyestű szabályos bazaltfövegé tűnik szemébe a Köveskälla felé igyekvőnek. A Halom-Szentantalfalvai hegy és a Hegyestű irányába esik már a köveskälla—kővágóörsi medence keleti peremén a Kishegyestű bazaltos terményből felépített vékony kettős kúpja.

A köveskälla—kővágóörsi és a tapolcza—szigligeti alföldi öblötben, a melyből Badaacsonytomajtól északra és Nemeskáptalantóti felé nyúlik egy-egy oldalág, emelkednek sűrűbben azok a remek formájú bazalthegyek, a melyek a földkerekség egyik legsebb tájkává varázsolják a Balaton mellékét.

A hatalmas Badaacsony a kisebb szigligeti halomokkal, a magános Szent Györgyhegy, a Hármás, Gulács, Tóti és Harasztos csoportja, a szabályos Csobáncz, a nép nyelvén Gyulakeszi-hegy, az apróbb börczöktől körülvevett Halyagos, a Köves és a Kopaszhegy.

A Csobáncz—Halyagos—Köves- és a Kopaszhegy csoportja, továbbá a Sátormál vagy Balatonlátóhegy meg a nagy kiterjedésű Királykő és Feketehegy csoportja, a melyben az Apátihegy vagy a Bonczostető 450 m. magasra emelkedik, mintegy középhelyet foglal a Balaton-felvidék délkeleti és északnyugati vonulata között.

A veszprém-nagyvázsonyi fenlapályt északnyugat felé a délkeletinél jóval magasabb s kevésbé feldarabolt földolomit vonulat határolja, mely az Üstihegy—Tüzkő és a Mőgseg—Csepelhegy csoportjával indul meg északkelet felől s délnyugat felé a bazaltból álló 601 m-es Kabhegygyel végződik. A Kabhegy a balatonvidéki bazalthegyek óriása s egyben a Balaton felvidék legmagasabb hegye. A Kabhegytől délnyugatra a Zoromb vagy Talján—Dörögdt vagy Lombbükk—Magyalhegy triaszplatójával folytatódik a vonulat, a melyen

Burchard-Bélaváry Rezső dr., a Siófok-Balatonfűrdő r. t. igazgatója. — Hirsch felvétele.

azután a Dabas vagy Agártető, a második nagy kiterjedésű bazalthegy következik.

A Kabhegy, az Agártető vagy a Dabas és a Királykő—Feketehegy nagy kiterjedésű bazalttakarói, a melyen fekvő öcs—taljándörögdt—kapolcsi triasz-dolomit alkotta medence peremére nyúlnak le. A Kabhegy és a Királykő között a Tálodi erdő bazalttakarója adja a nagyvázsonyi fensík peremét az öcs—taljándörögdt—kapolcsi medence felé a Kabhegy és a Dabas között a Nyires, az Olag, a Reketytyés és a Tikhegy és végül a Dabas meg a Királykő között a Bondoró bazalthegyek.

A Dabason túl a Monostori erdő bazalttáblájának a kapolcsi eroziós völgy északi oldalára marad folytatásán emelkedik a dolomitból álló Kis-Bakony és a Hármáshegy csoportjával végét éri a Balaton felvidék északnyugati vonulata. A tapolczai sík öblöt messze felnyúlik ezen izolált helyen és alig szembetűnő a vízváltató, rajta a Kis Magyar Alföld határán. E síkság földolomitból álló peremén emelkedik a karcsú Hegyesd, az Egervíz—kapolcsi völgy nyílásában a harang forma Haláp és a három Véndegi halom bazalterupciós terményből felépített hegye.

A sümeg—lesenczetomaji harántvölgyelésen túl a Tátika bazaltplatói fejezik be az északnyugati magassági vonulatot. Ide tartozik a Kóorra vagy Nagylázhegy, a Förtés, a Kávhegy, a Kis- és az Öreglázhegy, a Szebike, a Sarvaly, a Prágahegy, a Tátika és a Kovácsi-hegyek bazalttömege.

A Balaton-felvidék északnyugati vonulata a Rába

Bárné Splényi Ödönné Blaha Lujza Balatonfüreden. — Kurzweil felvétele.

lapálya felé halkan laposodik el, a hol a Somló, a Sághegy szép szabályos bazaltkúpja, továbbá a Kis-Somló meg a Kemenesalja tövében — az apró gércei, sítkéi és a magasi bazalttufa halmok emelkednek ki előőrsként. A bazaltterménynek legészakibb előbukkanása a Marczali patak mellett Győr, Vas és Veszprém összeszőgelésénél Magyarjencs határában van.

A délkeleti vonulattól viszont csak a Balaton lapos medenczéje választja el a somogyi dombhátságot, a melynek a Balaton felé néző peremén maradt fenn Fonyód és Boglár mellett egy-egy bazaltos anyagot tartalmazó szigethegy.»

A tihanyi félsziget pliocén-korú képződményei.

(Folyt.)

MIELŐTT az országút a Külső-tó medencéjéből a Kiserdő-tető alatt 175 m.-es hágóra emelkedik, a Dobogónak nevezett helyen egy kis kup mellett halad el, a melyen a bazalttufarétegek előbb északnyugatnak hajlanak, azonban az út följebb csakhamar délkeleti hajlású rétegeket ér el, az útnak magaslatán azután még egyszer éles érintkezéssel ismétlődik meg a rétegek kétfelé hajlása. Nemcsak az előbb említett Dobogó-kupocskán, hanem azon a Kiserdő-tető alatti alacsony hátságon is, a mely a Külső- és Belső-tavat elválasztja, alacsony szintben, 140 m.-nyire a t. sz. feletti magasságban ülnek, pannoniai-pontusi rétegeken, kis bazalttufakupok. Világosan bizonyítják, hogy szárazföldön, alacsony

térszínen és különböző időben ömlött ki belőlük a vulkáni tufa. A Diósi-dűlő északi oldalán a Fecskekvonyó felett és a Csucshegy déli sarkán a Kisráta vonyón szürke homok bukkanik elő a bazalttufa alól. Az előbbi helyen 15 m.-re emelkedik a víz színe fölé. Ugyanez a homok a félsziget északi partján, a Köves vonyón is a víz színétől 5 m.-re emelkedik ki. A míg a Külső-tó medenczéjét a bazalttufa magaslatok környezik, addig a Belső-tónak nyugati, északi és déli kerületén van megvékonyodó bazalttufa, keleten és délkeleten ellenben kalcedonos forráskvarcz és mésztufa-gejzirkupok veszik körül a Kis-Balatont. Az Óvár patkóalakú sánczaitól, a mely a Barátlakások 50 m. vastag bazalttufa rétegein ül, kelet-délkelet felé, az Attiladombig, az Óvár szőlők 200 m. magas fensíkja terül el 1 km. hosszant. Az Ekhódombbal a Kolostor 190 m.-nyi keskeny lapjára száll le, a mely a Nyárshegyen túl a Szerűskertekig terjed. Az óvári bazalttufának itt van déli végződése.

Az Akasztó-dombon és a Kerek-domb tövében, a hol az országút a Belső-tó medenczéből jövet, 160 m.-es alacsony hágón át ereszkedik le a Halászház felé, már csak nyomokban van bazalttufa. Hasonlóképen nagyon elvékonyodva látható a Hármashegy északi tövében és az Alsó-szarkád 1895-ben lerogyott tófelőli oldalában.

A Belső-Tótól délre az édesvízi mészkő és forráskvarc kitörések temérdek kupja és az ezekből fensíkokba összefolyt mésztufa lepi el a félsziget 200 m.-nél kevés helyen túlemelkedő magaslatait. Itt van az egykori gejzir-működés főszintere, 50-nél több forráskup helyezkedik el szorosban egymás mellett itt, a félsziget délkeleti harmadában. Az Aranyház és a Hármashegy körül csoportosulnak a legsűrűbben. Az Aranyház rögös szikláin még látni lehet a visszahulló vízcseppek okozta kimarásokat, valamint a kilövelő szökővíz csatornáját is; az Aranyház kürtőjébe még most is be lehet látni.

Délre a főcsoporttól a Szarkádi erdő Hálóeresztő részében és a Mészkemenczdombon sík lapon magányos forráskupok emelkednek. Mindezek a forráskupok különböző magasságokban a Hármashegy tetőjén meg a Kerekhegyet kivéve, a hol bazalttufa van alattuk, közvetlenül a pannoniai-pontusi rétegeken ülnek.

Forráskupok vannak mészkő és kalcedonos kvarczitlerakodásokkal a Kolostor körül, az Óváron, a Kiserdőtetőn, a Birósúrú-hegyen és a Hosszúhegyen, valamint a Gurbicsatetőn is. A Csucshegy-Apátihegy gerincén is elég nagy számban találkozunk velük. Itt a bazalttufaerupció kürtőit jelölik meg, a Csucshegy kovás mészkőből álló orma 25—30 m. magasságban áll gejzirtől. Ennek oldalt feltört 5 m. magas barlangszerű, felül összeszűkülő erupciós kürtője még az aranyházinál is élesebb. A Csucshegytetőtől az Apátihegy felé tartó tarajon is vastagon fekszik a forrásmészkő. Gyönyörű fortyogóinak képét más helyen közöltük.

A félsziget kerületén részint lerogyott oldalak vannak, részint a meredek lejtőkön, sőt falakon a

sziget altalajának zavartalanul fekvő rétegeit láthatjuk feltárva. A félsziget északi, keleti és déli partján, az Óvár gödrös oldalától a rév feletti parton végig az Alsószarkád 1895. évi nagy partrogyásig a pannoniai-pontusi homok és agyagrétegek váltakozása vízszintes telepedésben látható, löszből csak kevés helyen elfedve. A pliocénrétegek kibukkannak a Diósi-dűlő körüli parton, az aszófői országútig, valamint a Külső-tó északi és keleti peremén is. Az altalaj agyagját sejtem az Apátihegy körül és a Búdöstó-oldal tóparti alján, a hol a felszinen löszszel keveredett az agyagtalaj. Ellenben az Óvár alján, a Barátlakások sziklafalai alatt az Ekhódomb és a Kolostor alatt, valamint a Csúcshegy oldalától az Alsószarkádig a félsziget területének északi, nyugati és délnyugati szakaszain a bazalttufatömegek lépcsőzetes lerokadásban érnek le a víz széléig, sőt a Balaton vízszíne alá is. Ezeket a rogyásokat és csuszásokat kétségtelenül az okozta, hogy a pannoniai-pontusi agyagos rétegek alkotta partokon magasan fekvő súlyos bazalttufarétegek alól a lágy altalaj kimozdult és a bazalttufatömegek leszakadtak a csuszó oldalakon. Kimozdult, rendetlen helyzetben, meredeken befelé dőlve, sőt itt-ott csaknem vertikális helyzetben láttam a bazalttufarétegeket, a felsorolt helyeken egészen a tó vízszéléig. A csuszó-omló lejtők típusát az Óvári szőlők és a Barátlakások alatt, a Balatonfüreddel szemközti oldalon láthatjuk legjobban.

A vízszintes bazalttufarétegek a Balaton vízszíneben szálan nincsenek, hanem csak a meredek partfalakon 40—50 m.-nyi magasságban láthatók, annak bizonyosságául, hogy ebben a magasságban levő szintben ömlött szét a legrégebb bazalttufa.

A hol a félsziget falain a víz színéhez közel bazalttufa kibukkan, ott az khaotikusan tömeges és rétegezés nélküli. Ezekben a helyeken átmetszett erupciós kürtökötöltéseket ismertem fel, a melyekből a tömegesen kitóduló hamú s lapillibreccsás idegen kőzetdarabokat, sőt tuskókat is bőven tartalmazó bazalttufa hirtelen megy át a szintesen rétegezett padokba, avagy különböző irányban széthajló tufarétegekből álló kupokban végződik.

Némely helyen az erupciós kürtövel együtt rogyott le a part, így az Alsó-Szarkádon, a Nyárshegy és a Szerűskertek között, valamint az Ekhódombon. Ezekben a helyeken a tömeges bazalttufa a tóba is belejutott. A kolostort vízzel ellátó szivattyus, szélkerékes kút a tó vízszélén bazalttufába van ásva. A kikötő építése alkalmával a kőfejtővel megbontott partfalból is az a tömeges tufa került napfényre, a mely az Ekhódomb felől

rogyott le lépcsőzetesen. A kikötőtől északkeletre 200—250 m.-nyire a Köves-vonyó előtti vizen, 100—150 m.-nyire a parttól sikeres hely van a víz fenekén, a hol alacsony víznél 0.70—0.80 m.-nyire a víz alól bazalttufaköpadokat feszegethettem fel.

Lóczy Lajos dr.

Mit írtak a Balatonról?

A *Budapesti Hirlap* 1915. évi augusztus hó 8-iki számában *Sebők* Zsigmond «Az öreg halász» című tárczacikke jelent meg. A tárczában az öreg halász mint a vidék időjosa szerepel.

Ugyancsak a *Budapesti Hirlap* ezévi 201. számában (július 20-án) jelent meg *Lakatos Vincze* dr. keszthelyi premontrei főgimnáziumi tanár cikke «Tengerészeti iskolát a Balaton mellé».

A *Világ* című napilapban aug. 1-én és a *Keszthelyi Hirlap* ez évi szeptember 5-iki számában *Horváth István* cikke jelent meg «Balatonvármegye» címen. A cikk azt fejtegeti, hogy az eszme megvalósítása eddig csupán pénzkérdésen mulott. A tényleges helyzet azonban az, hogy ezideig komolyan a kérdéssel semmiféle hivatalos szervezet nem foglalkozott. A cikkhez a *Zala* című napilap augusztus 5-iki számában, a következő helyes megjegyzéseket fűzi: «A *Világ* vasárnapi száma rég felédésbe merült tervvel: a Balatonmegye fölállításának eszméjével foglalkozik. A *Világ* cikke szerint ez új vármegyét Zala-, Veszprém- és Somogy-megyék testéből kellene kihasítani, még pedig azért, mert e három vármegye elhanyagolja a balatonparti szépségek fejlesztését. Hát ez nagy tévedés. A három vármegye vetélkedve igyekszik a területére eső Balaton-részek fölvirágoztatására. Az utóbbi esztendőben az összes balatoni falvak, városkák, fürdők, nyaralók föllendültek s a régiék mellett új telepek keletkeztek. Éppen a három

Balatonfüred: Vaszary Kojos elhunytá alkalmából a fürdőtelepi kápolna előtt gyászmenetet váró közönség. — Kurzweil felvétele.

Balatonfüred: Az elhunyt hercegprimás beszentelésére érkező főpapok gyűlése. — Kurzweil felvétele.

vármegye vezetőségének köszönhető ez a páratlan föllendülés. A Balaton körüli megyék ugyanis semmiféle áldozattól sem riadtak eddig vissza, hogy a saját területükre eső balatoni részeket a nyaraló közönségre minél vonzóbbá tegyék. Vicinálisok, kitünő vasutak épültek a Balaton minden részén s ligetek, erdők keletkeztek a kopár partokon. Ez a fölvirágoztatás még szakadatlanul tart s úgy Zalamegye, mint Somogy és Veszprém költségvetésében nagy összegek szerepelnek a Balatonvidék fejlesztésére. Ilyen áldozatot csak olyan három gazdag és áldozatkész vármegye hozhat, mint Zala, Somogy és Veszprém. Egy új megye háztartása beleroppanna a költségekbe. A balatoni kultusz és kultúra fölvirágoztatása különben — a három vár-

A Balatonfüreden nyaraló hölgyek megvendégelik a fürdőn gyógyuló katonákat. — Ajtós dr. felvétele.

megyétől eltekintve is — kitünő kezekben van: a «Balatoni Szövetségében», amely kiváló érzékkel, csodás agilitással s rajongó lelkesedéssel viszi a magyar tenger ügyét a gyors föllendülés felé. A Világ cikkirójának a Balatonmegyéje különben is közigazgatási abszurdum lenne. Egy gyűrűalakú vármegye közepén a Balatonnal! Ha Keszthely lenne például az új vármegyei székhely, a siófoki embernek télen az egész Balatont meg kellene kerülnie, hogy hivatalos dolgát a megyeházán elintézzze. Ezt a cikkíró sem kívánhatja komolyan a siófoki embertől. Ha pedig Dunántúlon új vármegyéről lehetne szó, akkor az csak Zala- és Somogy megyékből keletkezhetne, amelyeknek egyes részei óriási távolságra esnek a megyei székhelyektől. Azonban erről beszélni is utopisztikus dolog.»

A Zala f. é. augusztus 3-iki számában «Hulámzó Balaton tetején» címen D. H. egy viharos balatoni utazást ír le.

A Magyar Posta és Közlekedés című lap f. é. 11—12. számában «Vasuti összeköttetésünk a Balatonnal» címen a déli vasuti nyári menetrenddel foglalkozik.

A Fogadó című szaklap f. é. 16—17. száma, kapcsolatosan a balatoni fürdőkkel, az idegen kifejezések használata felett tör pácztát.

A balatonparti kertek. A legkiválóbb szakemberek egymásután hivatkoznak arra, hogy a Balatonpartján minő kiváló konyhakertészkedést lehetne üzni. A nép azonban, a mely akkora szeretettel van eltelve a szőlőművelés iránt, a konyhakerti vetemé-

nyezést már sokkal kisebb arányban műveli, sőt a legtöbb helyen nagyon is elhanyagolja. Jankó János dr. «A Balatonmelléki lakosság néprajza» című kitünő munkájában azt írja, hogy a konyhakertészet a földművelésnek a legintenzívebb ága. «Igaz ugyan, hogy a legfáradtságosabb, mert állandóan gondozást, trágyázást és öntözést követel, de a legjövődelmézőbb is, mely bőven kárpótól a rá fordított áldozatokért. A Balaton egész partvonalán mindenütt a természeti körülmények a lehető legkedvezőbbben alakulnak össze a kertművelés számára, a rohamosan növekvő fürdőtelepek mintegy provokálják a kertművelés nagyszabású

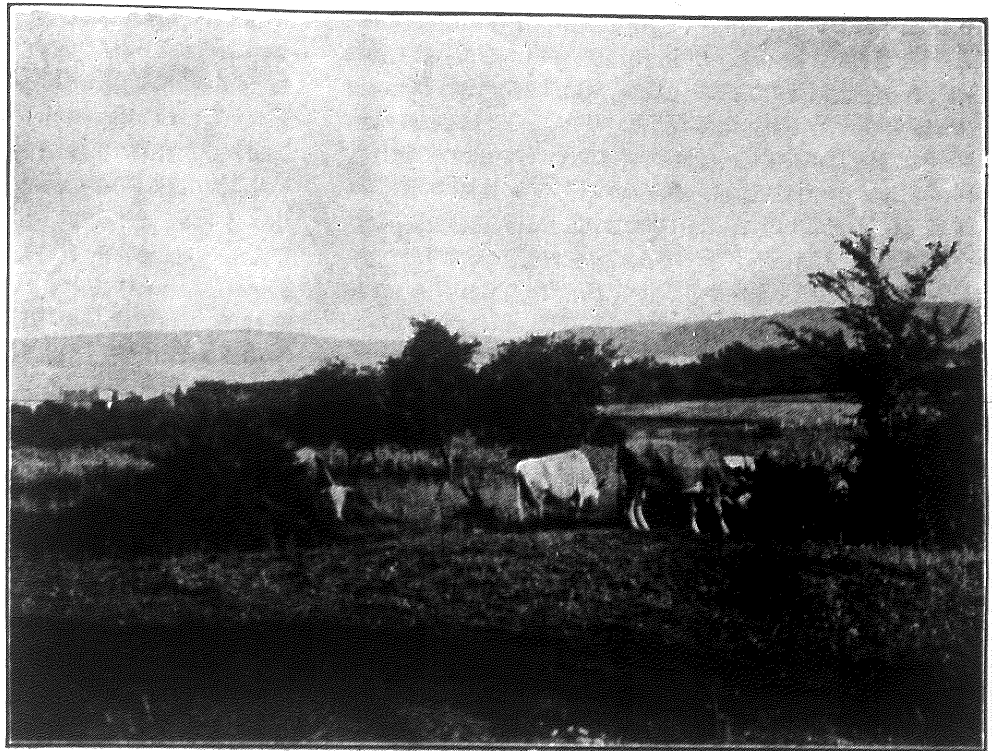
fejlődését; a kertműveléssel valóságos paradicsomot lehetne teremteni a Balaton környékéből, mely kétszer annyi nép jó megélhetését biztosítaná, mint a mennyi ott most tengődik s mégis csodálatos, hogy a mezőgazdaságnak ez az ága a Balaton mellékén alig fejlett ki, csak a legszükségesebbekre szorítkozik s ahol nagyobb arányú, vagy a latifundiumok, vagy konyhakertészkedések -ről híres bolgárjaink kezében vannak. A Balaton mellékén a kertművelés alá fogott összes terület csak 1048 kat. hold. Vagyis az egész területnek csak 0·4%-a,

a melyből az északi partra 608 kat. hold=0·5%, a déli partra 440 kat. hold=0·3% esik. Így írt a kitünő megfigyelő! A Balatoni Szövetség évek óta szüntelen fáradozása némileg már megjavította ezt az arányt, de bizony még rengeteg sok a teendő, hogy oda érjünk, a hol a kertészkedés terén már most lenni volna nagyon kívánatos.

A Balaton körül.

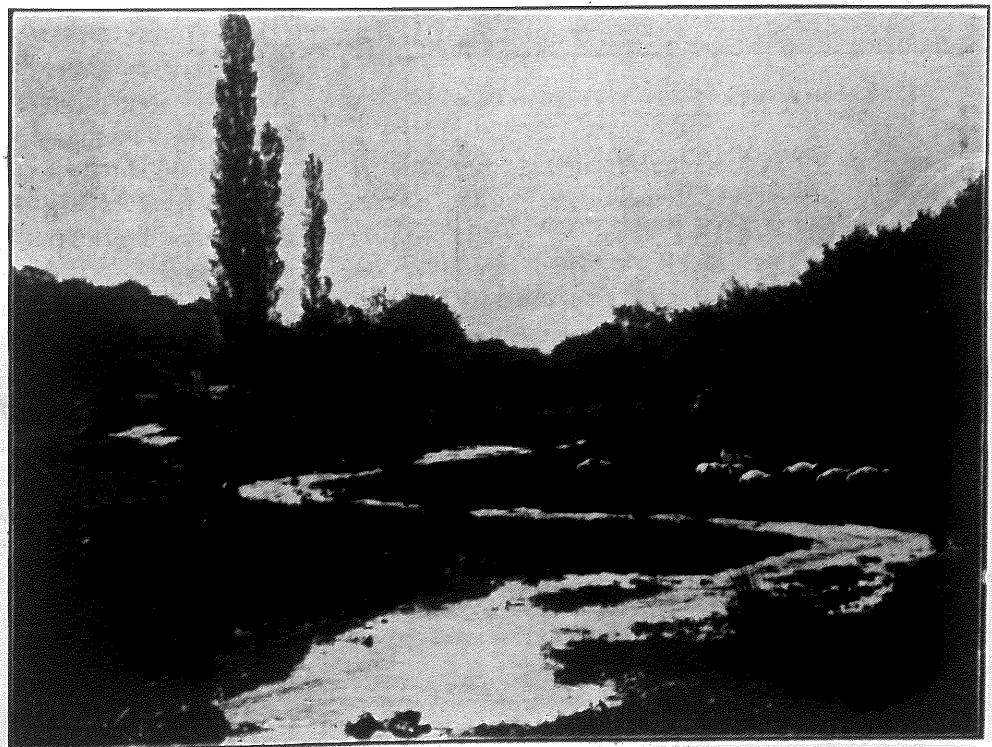
A balatonszabadi-i gyermekszanatórium. Ismertettük már, hogy az Országos Gyermekszanatórium Egyesület elhatározta, hogy még e évben megkezdik az építkezést azon a szép befásított 15 ezer négyszögöles telken, melyet ügyvezető-alelnökünk *Óvári Ferencz dr.* adományozott. Az épületet *Vida Arthur* tervei szerint építik fel. A munkálatokat pályázaton már ki is adták, úgy hogy az épület még ez évben tető alá kerül. Az egyesület intéző-bizottsága *Nagy Emil dr.*, udv. tanácsos elnöklése mellett értekezletet tartott, a melyen köszönetet mondtak *Óvári Ferencz dr.* orsz. képviselőnek, *Zsolnay Miklós* főrendiházi tagnak, *Ohrenstein Henrik* bárónak, kik adománnyal járultak hozzá

Tihany Balatonarács felől. — Ajtós Imre dr. felvétele.

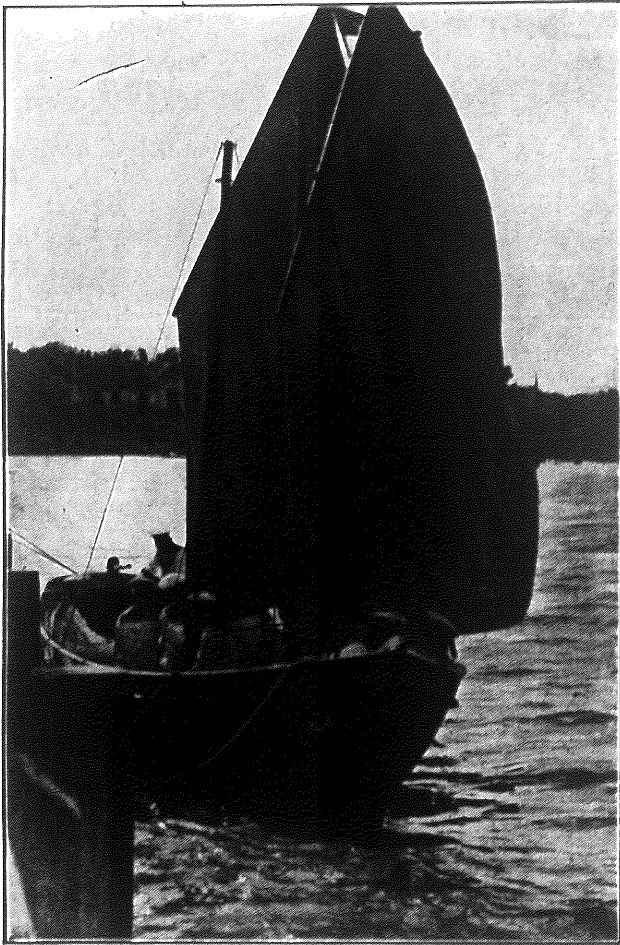
az új gyermekszanatórium megvalósításához, továbbá *Hoepfner Guidó* kir. tanácsosnak és *Ruffy Pál* miniszteri tanácsosnak, a kik az intézmény érdekeit lelkesen felkarolták. A sanatórium 200 ágygyal a hadi árvák részére a kora tavaszon megnyílik.

Új választmányi tagok. Az augusztus 15-iki balatonföldvári közgyűlés 5 esztendőre újból az igazgató választmány tagjaivá megválasztotta: *Virusz Vincze* szepezdi földbirtokost, *Kenessey Móricz* veszprémi közjegyzőt, *Óvári Kálmán* balatonalmádi-i földbirtokost, *Forster Elek* földbirtokost Gyulakesziből, *Szupits Dezső* tabi orsz. képviselőt, *Lonkai Ármin* feketepusztai földbirtokost, *Pécs Béla* miniszteri osztálytanácsost Buda-

Részlet a balatonarácsai «Koloska»-völgyből. — Ajtós Imre dr. felvétele.

pestről, *Horváth* Mihály. balatonfüredi földbirtokost, *Eler* Lajos badacsonyi földbirtokost, *Tóth* Ede balatonfőkajári földbirtokost, dr. *Magyar* Károly orsz. képvis. Kiskamondból, *Perger* Ferencz dr. vezérigazgatót Budapestről, *Mészöly* Gyula ny. járásbíró Balatonfüredről, *Forster* Gyula bárót Budapestről, *Mihályfy* Ákos egyetemi tanárt Budapestről, *Sági* János író Budapestről, dr. *Nógrády* László író Budapestről, dr. *Fináczy* Béla miniszteri tanácsost Budapestről, dr. *Fodor* Oszkár kir. tanácsost Budapestről, *Nánay* Sándor igazgatót

Keszthely: A nagy vitorlás. — Jakab Lajos felv.

Balatonfüredről. A hivatalból való új választmányi tagok: A soproni kereskedelmi és iparkamara részéről: *Spiegel* Szigfried elnök, dr. *Taizs* Károly titkár. A somogy megyei gazdasági egyesület részéről: *Somssich* László gróf ügyvezető alelnök, *Zobel* István titkár. A zalavármegyei gazdasági egyesület részéről: *Bartha* László ügyvezető alelnök, *Sárközy* Viktor titkár. A győri kereskedelmi és iparkamara részéről: *Hlatky-Schlichter* Lajos elnök és *S.endrői* Mór titkár. A pécsi kereskedelmi és iparkamara részéről: *Zsolnay* Miklós elnök és dr. *Günther* Mihály titkár. A veszprém vármegyei gazdasági egyesület részéről: *Hunkár* Dénes elnök (s *Kajda*csy Endre titkár. Hivatalból választmányi tagok a veszprémi, zalaegerszegi, kaposvári minenkori m. kir. gazdasági felügyelők is.

Az új választmányi tagoktól. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara elnökségétől jelentős

válaszirat érkezett arra a megkeresésünkre, melyben közöltük, hogy a legutóbbi közgyűlés alapszabálymódosítással intézkedett az iránt, hogy a balatoni érdekeket képviselő kereskedelmi és iparkamarák mindenkori elnökei és titkárai hivatalból tagjai az igazgató választmányának. Az érdekes irat a következő:

«M. hó 25-én 1603. szám alatt kelt nagybecsű átíratára válaszolva mindenekelőtt őszinte köszönetünket fejezzük ki a Balatoni Szövetség közgyűlése minket fölötté megtisztelő ama határozatáért, mellyel kamaránk elnökét és titkárát a szövetség hivatalból való választmányi tagjai közé sorozza és e rendelkezésének az alapszabályokban is kifejezést ad.

A szövetség ez elhatározása szerves kapcsolatot létesít kamaránkkal, a mi ránk a szövetség működése fokozott figyelemmel kísérésének feladatát rója. Mi e feladatot készséggel vállaljuk, mert a szövetség működését igen értékesnek, üdvösnek és annyira hézagot pótlónak ítéljük, hogy minden erővel törekednünk kellene megteremtésére, ha még nem volna meg. Midőn tehát a Balatoni Szövetségnek kamaránkat illető határozatáért ismételtén is meleg köszönetünket fejezzük ki, biztosítjuk a tekintetes elnökséget, hogy kamaránk a szövetség működését a jövőben is készséggel fogja teljes erkölcsi és erejéhez mért anyagi támogatásban részesíteni.»

A pécsi kereskedelmi és iparkamara elnökségétől a következő meleghangú átírat érkezett:

«Hálás köszönettel vette tudomásul kamaránk a tekintetes Elnökségnek folyó évi augusztus hó 25-én 1603/1915. szám alatt kelt szives átíratában velünk közölt ama megtisztelő egyhangú határozatát a Balatoni Szövetség közgyűlésének, mellyel a Balatonnal határos kamarák mindenkori elnökeit és titkárait alapszabályszerűen a szövetség hivatalból való választmányi tagjai közé sorozta.

Kamaránk mindenkor szeretettel karolta fel a balatoni érdekeket és körülményeihez mérten jóakarattal támogatni igyekezett a Balatoni Szövetség lelkes vezetőségének törekvéseit, élénk örömmel fog mindenkori elnökségének személyes közreműködésével ezekben a nemes törekvésekben ezután lehetőleg még közvetlenebbül részt kérni és részt venni.

A kamara alulírott jelenlegi elnöksége ezúttal saját nevünkben is őszinte köszönetet mondunk a tekintetes Elnökségnek a személyünket kitüntető, megtisztelő határozatáért és biztosítjuk a tekintetes Elnökséget, hogy teljes megértéssel, kiváló szeretettel óhajtjuk megvalósítani a közreműködésünkhöz fűzött várakozásokat.»

A hivatalból való választmányi tagok száma szaporodott a vármegyei gazdasági egyesületek kiküldöttjeivel is. Köszönetet mondott a somogyvármegyei és zalavármegyei gazdasági egyesület is a közgyűlésből jövő bizalomért és a zalaegerszegi gazdasági egyesület a többek között a következőket írja:

«Felhasználva ezen alkalmat, nem mulaszthatjuk el kifejezést adni annak, hogy a magunk részéről mindenkor kedves kötelességünknek tartottuk a Balaton kulturális és gazdasági érdekeinek előmozdítását s a jövőben is a legnagyobb készséggel fogunk ezen ügyekben a t. Szövetség rendelkezésére állni.»

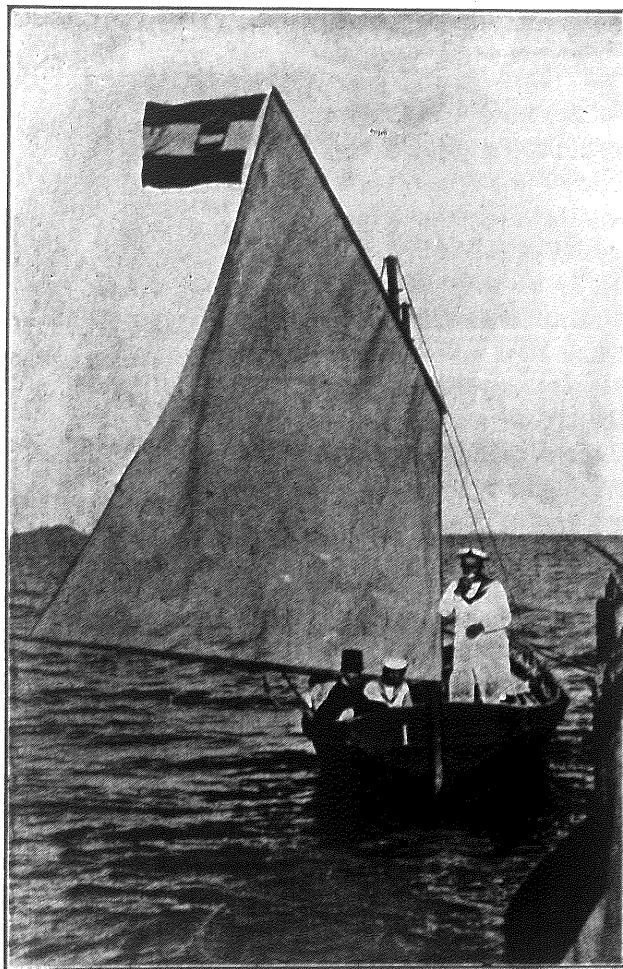
Az ingyenes német kalauz. A német balatoni ismertető a napokban kerül ki a nyomdából és több ezer példányban fogjuk azt szétküldeni azokra a helyekre, honnét a Balaton iránt érdeklődés mutatkozik.

Üdülő tisztek a gyógyfürdőkön. A Balatoni Szövetség előterjesztést tett Zalavármegye alispánjához, hogy Balatonfüreden és Hévízen tömegebben tartózkodó beteg tiszteket a gyógy- és zenedíj fizetése alól felmentse. E tárgyban *Árvay Lajos* alispántól a következő válaszirat érkezett: «Értesítem, hogy a Balatoni Szövetség előterjesztésére megkerestem Balatonfüred és Hévíz fürdők igazgatóságát, miszerint a háborúban megsebesült és megbetegült azon katonatiszteket, a kik betegségük gyógyítása céljából mint fürdővendégek a fürdőtelepeken tartózkodnak, ebben az évben a gyógy- és zenedíj fizetése alól mentesíttessenek. Mindkét fürdő igazgatósága arról értesített, hogy a katonatiszteket a lakás és fürdónél nyújtott kedvezményeken kívül az 1915. évi fürdőidény tartama alatt a gyógy- és zenedíj fizetése alól is felmentette.»

Vaszary Kolos elhunyt. A szent Benedekrend magas polczra emelkedett tagja, volt főapátja, Balatonfüred fürdőnek évtizedeken át leghűbb fürdővendége, a mindig legkorábban érkező és leghosszabb ideig itt tartózkodó, a múlt évben télire is itt maradó Vaszary Kolos bibornok, Magyarország ny. hercegprimása, Keszthely város díszpolgára, a Balatoni Szövetség tb. tagja, életének 84-ik évében Balatonfüreden elhunyt. A megboldogultat, óhajához képest, Keszthelyen a Szent-Miklós kápolnában helyezték örök nyugalomra. Áldott lelkéről, nemesen érző szívéről, csak jót cselekvő kezéről volt az elhunyt főpap ismeretes. A Balaton egész vidéke haláljától kisérvé vitték állandó pihenőhelyére.

Kohl Medárd dr. püspökhöz, a ki állandóan mellette volt és a ki bizalmát, rokonszenvét talán legjobban birta, rengeteg részvétirat érkezett a legmagasabb körökből, az ország minden részéből. Részvétüket fejezték ki: *Augusztá, Klotild, Erzsébet, Mária Valéria, Izabella* királyi hercegnők, *Jenő, Albrecht* királyi hercegek, *Forster Gyula* báró, *Cziráký Antal* gróf, *Mailáth György, Zichy Aladár* grófok, *Esterházy Miklós, Pálffy, Festetics Tasziló* hercegek, *Csekonics Endre, Kluen-Héderváry, Apponyi Albert, Széchenyi Bertalan, Széchenyi Emil* grófok; *Darányi Ignác, Berzeviczy Albert*, báró, *Dániel Ernő, Wekerle Sándor* titkos tanácsosok, *Rosner Ervin, Sándor János, Ghillány Imre* báró *Burián István, Balogh Jenő, Harkányi János* báró, *Hazai Samu* báró, *Jankovich Béla* miniszterek; csaknem valamennyi magyarországi főpap, igen

sok főispán, alispán, polgármester és a társadalmi élet rendkívül sok más előkelősége. A részvétiratok között *Darányi Ignác* távirata volt balatoni vonatkozású és a következőképp hangzott: «Fogadja Méltóságod a nagynevű főpap és hazafi gyászos elhúnytához mélyen érzett fájdalmas részvétem nyilvánítását. A megdicsőült érdemeinek fényes sorozatában nem utolsó helyen állanak azok, melyeket a Balaton felvirágoztatása körül szerzett s a melyek mindenkor hálás emlékezetben maradnak. Béke porainak, dicsőség emlékének!»

Keszthely: A kis vitorlás. — Jakab Lajos felvétele.

Uj tagok. Legutóbbi ülésen a tagok sorába felvételt nyertek. Alapító tagul: *Balatonlelle* Fürdőegyesület. Rendes, illetve pártoló tagokul: *Elek Adolf* Budapest, özv. báró *Révay Gyuláné* Neczpál, báró *Révay Helén* Neczpál, *Pamotyay Lajos* Felcsut, *Pusztay Ferencz* Balatonfüred, *Bürgermeister György* Székesfehérvár.

Jótekonyczélú művészestélyek. A balatoni katonai üdülőtelepek javára, a gondozó bizottság kitünő sikerű művészestélyeket rendezett augusztus 19-én Balatonalmádiban, 20-án Balatonfüreden, 21-én Siófokon és 22-én Keszthelyen. Az estélyeket *Forgách Károly* és *Béla* grófok szervezték és közreműködtek azokon: *Kinsky* grófné *Pálmay Ilka*, *Rózsa S. Lajos*, dr. *Lányi Viktor*, *Forgách Béla* gróf, *Kurucz János*, *Palotay Árpád*, *Benkő Alicze*, *Benkő Miksa*, *Jocks Irma*, *Kerékyártó Duczi*. A művészek legjobb tudásukkal és akaratukkal voltak

rajta, hogy a megjelent nagyszámú előkelő közönségnek a lehető legváltozatosabbat nyujtsák. Az estélyek a balatonparti vöröskeresztes üdülők javára igen szépen jövedelmeztek.

A Magyar Tenger. Idénylapunkat ebben az esztendőben is megjelentetjük. Hogy vele minél jobban elérjük célunkat, vagyis, hogy a Balaton kincsei iránt érdeklődőket közelébb hozzuk egymáshoz, a következő tavasztól kezdve meg fogjuk már a Magyar Tengert jelentetni, sőt ha szükségesnek látjuk, a tél folyamán is néhányszor. Az idénylapunk díjmentesen hozza minden előfizetőnek (előfizetési díj 3 kor.) állandóan a hirdetését, akinek van kiadó lakása, eladni való telke, bora, gyümölcse, szőlője stb. Aki az előfizetési díjat a következő esztendőre már most beküldi, annak hirdetését a folyó évi még megjelenő számokban is díjmentesen hozzuk. Társalapunkat ingyenesen küldjük meg nagyszámú kávéháznak, vendéglőnek és az ezen helyeken megfordulóknak is módjukban van az általános érdeklődő közleményeket olvasni.

Igazgató választmányi ülés. A Balatoni Szövetség 1915 évi október hó 10-én Balatonfüredfűrdőn a Kisfaludy Sándor társaskör helyiségében igazgató-választmányi ülését tartja. Az ülés egyik legfontosabb tárgya lesz a balatoni fürdőknek a következő nyárra

való lisztellátása ügyében való értekezés, továbbá hogy mely módon lehet megoldani a balatoni általános élelmezés kérdését, úgy hogy többé kifogás tárgyát ne képezhesse. Ezekon kívül fontos bejelentések történnek a szövetséghez érkezett leiratok és átiratokból kifolyólag.

Vendégotthon. A Balatoni Szövetség mozgalmat indított, hogy a Balatonvidéken használni szokott idegen kifejezések eltűnjenek és helyüket jó magyar szavak foglalják el. Felkérjük olvasóközönségünket, hogy törekvésünkben bennünket támogatni sziveskedjenek és nézeteiket, ötleteiket hozzák tudomásunkra. Szakemberek a pensio szó helyett a *Vendégotthon* elnevezést ajánlják.

A balatoni Vöröskereszt intézmények meglátogatására érkezett *Darányi Ignác* titkos tanácsos a Balaton mellé és több napon tartózkodott Balatonfüreden és Tapolczán. Az intézményeket sorban meglátogatta és a látottak felett elismerését fejezte ki. A balatoni katonai üdülőket gondozó bizottság

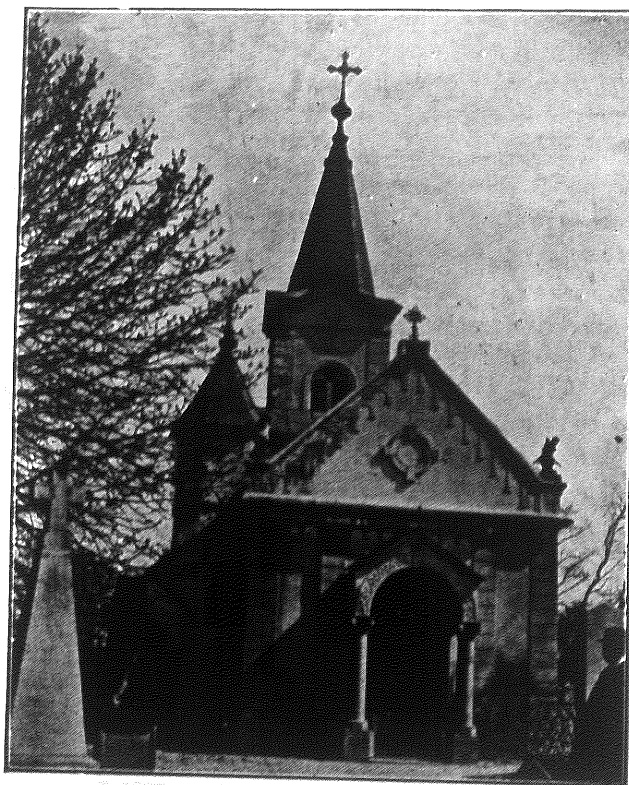
legújabb kórházait Tapolczán és Balatonkenesén állítja fel. Tapolczán a Pannonia fogadóban, Balatonalmádiban a Vasutasok Otthonában nyílnak meg a napokban az új létesítmények.

Must a badacsonyi közpinczében. Ez ideig csak bort vettek be kezelésbe a badacsonyi állami közpinczébe. Mint értesülünk, ebben az esztendőben must is lesz beadható. A részletek tárgyában a pinczekezelőség tájékoztat.

A rokkant katonákért. Szövetségünk mozgalmat indított, hogy a Balaton fürdőiben rokkant, de még szolgálatot tenni tudó katonák minél többen legyenek elhelyezhetők. A rokkant katonák ügyét gon-

dozó országos bizottság Budapesten nagy kórházat tart fenn, hol a betegeket szakorvosok kezelik. Egyik ilyen osztály vezető orvosává Héviz fürdő kiváló orvosát, dr. *Schulhof* Vilmost, választmányi tagunkat nevezték ki.

Balatonfüred ivóvize. Egy olvasónk aziránt érdeklődött, hogy Balatonfüred gyógyfürdőn van-e a savanyúvízforrásokon kívül édesvízforrás is? Közöltük az illetővel, hogy Balatonfüreden nemcsak kitünő savanyúvízforrások vannak, hanem kitünő édesvízi forrás is számos található, a melyek szintén a legjobb ivóvizet szolgáltatják. A felső part ivóvize Keszthelytől egészen Aligáig mindenütt kiváló és kitünő a víz

Keszthely: A Szent Miklós-kápolna. (Baloldali fülkéjébe helyezték Vaszary Kolost örök nyugalomra. — Dr. Gótz Mihály felvétele.

Siófokon meg Balatonföldváron is. Siófokon vízvezetéki, Balatonföldváron pedig artézi víz szolgál ivás céljaira.

A katonai üdülők. A balatoni katonai üdülőtelepek iránt való országos érdeklődés nem lanyhul, sőt mindinkább fokozódik. Kívánatos is ez, a mennyiben a katonai üdülők fenntartása és különböző cikkekkel való ellátása mind nagyobb feladatot ró a gondozó bizottságra. Újabban a bizottságnak a következő készpénzbeli bevételei voltak: Tiszta jövedelem a bizottság részéről rendezett hangversenyekből 916.40 kor. *Alexandrovic* Arnoldné, született Eglofsteini Eglofstein Hildegard bárónő gyűjtése Bajorországban (beérkezett a «Szombathelyi Ujság» útján) 516 kor. *Balás* Béláné, zalamegyei főispán neje gyűjtése Balatonfüreden 160 kor. *Uray* Zoltán Szeged 51.90 kor. *Schlesinger* Bertold Bpest 25 kor., *Pester Lloyd* Budapest 25 kor., *Bódogh* Tamás Nagyalásony 21.70 kor., *Martos* és *Herz* Budapest, báró *Vécsey* Béla Szaťmárnémeti,

M. kir. államvasuti iroda Budapest, *Alföldi Takarékpénztár* Debreczen, *Garay Samu és Társa* Budapest, *Hankó András* Zalagyömrő, *Dreher Antal* serfözde r.-t. Budapest, *Ósz Gyula* Hévíz, *Czoborszky Üzbég*, *Pollák Ignác* Budapest, *Ügetőversenyegyesület* Budapest, dr. *Stiller Mór* Budapest, 20—20 korona, *Boldogasszonyi Takarékpénztár* 17 kor., dr. *Török Gábor* Abrudbánya 15.40 kor., *Gaál József* Gógánváralja 14 kor., *Robán Ignác* Hévíz 12 kor., *Polgármester* Rimaszombat, *Weiszfeld J. Gyula* Budapest, *Sümege Vilmosné* Hévíz, *Reich Irma* Hahót, *Jaxley C. György* Budapest, *Szekerés Ármin* Budapest, *Rosenberg Mátyás* Bátaszék, *Kontra Jánosné* Csuzsa, *Hehetes Károly* Szatmárnémeti, *Glasner Miksa* Budapest, *Felten és Guileau* Budapest, *Légrády Testvérek* Budapest, *Faragó Béla* Zalaegerszeg, *Magyar Telkesítő-, Parcellázóbank*, *Szepes váralja r. t. város*, *Erzsébetfalvai Takarékpénztár*, *Antalfalvai Bank r.-t.* *Sütő Károly* Polena, *Schwarz Rudolf és Tsa* Budapest 10—10 korona. *Mattya-sovszky Hévíz* 9 korona, dr. *Pillitz Pál* Veszprém 6 korona, *Füzy Antal* Várpalota 6 korona, *Zichy Aladár* Budapest, *Löwi és Reichenitzer* Budapest, *Kulka Olga* Budapest, *Szlepecz Ferencz* Marburg, *Csikvándi Ernőné* Ágostonpuszta, dr. *Stipt Károly* Budapest, *Takarékpénztár Mezőkeresztes*, *Litér köz-ség*, dr. *Székely Aladár* Budapest, *Alcsuti Önk. Tűzoltó Egyesület*, dr. *Prohászka László* Arad, *Szécsi gőzmozó* Budapest, *Helle Antal* Budapest, *Tauszig Sámuel és Fiai* Budapest, *Bereczky Jenő* Berczel, *Kemenesfalvai Takarékpénztár* Celldömölk, *Angyal gyógyszerár*, *Ref. egyház Tihany*, *Istvánffy Miklósné* Veszprém 5—5 koronát. *Penete Mihály* Csernye 4.20 korona. dr. *Hollósy Zoltán* Budapest, *Benzenleitner Sándor* Hévíz, *Pétfy János* Budapest 4—4 koronát. *Állami gazd. népiskola* Homokbálványos 3.07 korona. *Halász István* Etyek, *Bodnár és Tsa* Budapest, *Klofer Manó* Budapest, *Katsinka Kornél* Budapest, *Hódmezővásárhelyi áll. isk. igazg.*, *Magyar Földrajzi Intézet* Budapest, *Gyurátz Ferencz* Pápa, *Hallgató János* Felsőméra, *Elek Albert* Nagygaj 3—3 koronát. *Kerekes Mór* Budapest, *Schlichter Izidorné* Szücsi, dr. *Avarfy. Imre* Arad, *Darvas Aladár* Balatonszentgyörgy, *Czike Bönyrétalap*, *Érczhegyi Gyula* Budapest, dr. *Faranu Ugod*, *Egyes. Czeglédi Ipar és Keresk. bank*, *Erdélyi* Veszprém, *Deutsch Andor* Arad, dr. *Tomka István* Budapest, *Finna Istvánné*, *Szobonya István* Györke, 2—2 koronát. *Boskovitz Sándor* Hévíz, *Butz E.* Budapest, *Reform. egyház pénzt.* Felsőireg, *Brill Mihály* Nemeskolt, 1—1 korona. Összesen : 2396.67 korona. Mult-kori kimutatás végösszege : 5251.50 korona. Összes eddigi gyűjtésünk 7648.17 korona. Ezenkívül újabban a bizottság címére a következő természetbeli adományok is érkeztek : *Saxlehner* Andrásról Budapest 100 üveg, *Losser Jánostól* Budapest 50 üveg ásványvíz, *Bayer* gyógyszerésztől 10 doboz orvosság, a *Turul-czegtől* 15 kgr. szappan, *Mult és Jövő* szerkesztőségétől folyóiratok, *Balaton Szövetségtől* folyóiratok és levelezőlapok, gróf *Forgách Károlynétól* 11 ing, 11 alsónadrág, *Igmándi és Péőfi*

keserűvízforrásoktól 50—50 üveg ásványvíz. *Forgách* Tilly grófnőtől 19 ing, 19 alsónadrág, *Apenta r.-t.* től 50 üveg ásványvíz, *Török Ferencztől* 2 doboz dohány, 8 csomag cigarettapapíros, *Böhm Sándor-nétól* Szegedről 22 vánkoshuzat, a *breznóbányai földművesiskolától* 20 vánkos és 31 vánkoshuzat, *Forgách* gróftól 2 pár harisnya, *Ivándi* gyógyforrástól 50 üveg ásványvíz, gróf *Wenckheim* Miklóstól 6 ing, *Büdszentmihályi banktól* 8 vánkoshuzat, 1 drb. paplanhuzat és 3 asztalterítő, *Tokaji konyakgyártól* 6 üveg konyak, *zágrábi üzletvezetőség*től 6 ing, 12 alsónadrág; a *máriaradnai fősolgabíró* gyűjtése eredményeként érkezett 3 lepedő, 4 vánkos, 6 vánkoshuzat 15 takaró, 74 törölköző. *Báró Révay Gyuláné*től 12 pár harisnya, báró *Révay Heléntől* 1 pár harisnya. A gondozó bizottság ezenkívül nagymennyiségű fehérműt, kórházi felszerelést vásárolt saját számlájára. A mikor e sorokat írjuk, leltári készlete, részben használatban, a következő volt : 25 lepedő, 24 vánkos, 119 vánkoshuzat, 45 takaró, 609 ing, 522 alsónadrág, 96 zsebkendő, 20 pár harisnya, 612 úszónadrág, 88 törölköző, 30 szalmazsák, 30 ág és 1043 darab különféle. Összesen 3263 darab.

Hivatalos értesítések.

A Balaton hivatalos értesítőknek a tagok tagsági díj fejében kapják.

*

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal : Balatonfüredfürdő.

*

Kiadó- és laptulajdonos : Balaton Szövetség.

*

A folyóirat szerkesztésére felügyel : Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.

*

Felelős szerkesztő : Cséplő Ernő, szövetségi titkár.

A Balaton mint gyógytényező.

Lenkei Vilmos Dani dr. e címet viselő érdemes munkája, mely a Balaton Szövetség kiadásában jelent meg, kimerítő részletességgel és tudományos alapon tárgyalja a Balaton vizének gyógyító kincseit. A könyv bolti ára 3.— korona. — Szövetségi tagok 1.50 korona beküldése mellett bérmentve megkapják o o o o

Hirdetési árunk: egész oldalon
egyszeri közlés 100 K, félolda-
lon 50 K, negyedoldalon 25 K.
Többszöri hirdetésnél megfelelő
engedményt adunk.

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szögig 80
fill., ezen túl minden szó 4 fill.
(Ennek értéke előre beküldendő)
Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
hivatal: Balatonfüreden.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó villatelkek. *Kisórsön.* Badacsonytomaj község határában a kisórszőlőhegy vasúti megálló körül elterülő remek kilátást nyújtó villatelkek Purgly Pál tulajdonos által (lakik Siófokon) szabad kézből négyzetelenként öt korona átlagárban eladók.

Eladó gyönyörű telek. *Balatonfüred fürdőtelepen, a villasorban,* a vasúthoz és gőzhajóhoz vezető kikerülhetetlen legfőbb közlekedési útvonalban, a fenyvespark közvetlen közelében 1341 négyszögölnyi különálló területű, három utcára terjedő homlokzattal bíró, fekvésénél fogva felettébb alkalmas nagy szálloda, szanatórium, bérház, áruházak vagy több villa építésére. Jelenleg dúsan termő finom szőlővel van beültetve, rajta ujonnan épített pincze van, melyre azonnal építeni lehet. Bővebb felvilágosítást szíveségből a Balatoni Szövetség irodája ad Balatonfüreden.

Eladó uri nyaraló, esetleg bérbeadó. Egy nagy terem, négy nagy szoba, cselédszoba, fürdőszoba, vízvezeték, verandák, terraszok, pinczék. Uri berendezés. Három hold szőlő, vinczellér-lakás, istállók, kocsiszin; ez autószinnek is igen megfelelő. Badacsonylábdiban, a Balaton legszebb partján. Festői kilátás a remek szigligeti öbölre és a csodás szép szigligeti tájra. A Balatontól nyolcz percnyire. Vasúti állomás, posta, távirda, távbeszélő, orvos, gyógyszerár stb. Bővebb a tulajdonosnál, Ibos Nándornál, Badacsony.

LEVELEZŐ-

LAPOK.

Hat változatú, művészi levelezőlapokat adott ki a Balatoni Szövetség. Levelezéseinknél ezeket a levelezőlapokat használjuk. Egy sorozat ára bérmentes küldéssel 30 fillér. Százát a szövetségi tagok 3.50 koronáért kapják

Badacsonyi fajborok. Kaszap Árpád vendéglős és szállótulajdonos Badacsony—Hableány, küld postacsomagokban kitünő badacsonyi fajborokat. Árlappal szívesen szolgál.

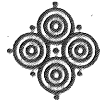
Müller Béla szobafestő és mázoló

☐ Székesfehérvár, Vásártér 28. sz. ☐

Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkát jutányos áron, gondos kivitelben

NÉZZÜK MEG A TAPOLCZAI TAVASBARLANGOT!

A Balatonvidék egyik legszebb látványossága a Tapolcza alatt elterülő *tavasbarlang*, hova 96 széles lépcsőn jutunk le. A barlang legnagyobb terme a *Lóczy-terem*, ebből juthatunk a *Darányi-terembe*. A nagy kiterjedésű barlangsorozat villamosfényvel van világítva és földalatti patak húzódik rajta keresztül, melyet apró halak százezrei népesítenek be.

HAJÓJÁRATOK OKTÓBERBEN.

Balatonfüredről indul d. e. 8³⁰ és d. u. 3⁵⁰ órákor. — Siófokról indul d. e. 10⁴⁰ és d. u. 5³⁰ órákor. — Révfülöpről indul d. e. 10³⁵ és d. u. 5²⁵ órákor. — Balatonboglárról indul d. e. 11⁴⁵ és este 6⁵⁵ órákor.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasúti és hajóállomás. — Posta, távirda, telefon. — Erzsébet szanatórium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, földes, szénsavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványvíz palackozás és szétküldés. — Gyógymechanikai intézet. — Röntgen laboratórium. — Ivókúra. — Szakorvosok. — Gyógyszertár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. — Egész éven át nyitva van.

